

VZGOJNI NAČRT
WALDORFSKE ŠOLE MARIBOR

Maribor, januar 2022

KAZALO

1	VZGOJNI NAČRT	3
2	POSŁANSTVO IN VIZIJA ŠOLE	4
2.1	Poslanstvo šole	4
2.2	Vizija šole	4
3	VREDNOTE IN NAČELA	5
4	SODELOVANJE S STARŠI.....	6
4.1	Oblike sodelovanja s starši.....	6
4.1.1	<i>Individualne oblike sodelovanja s starši</i>	<i>6</i>
4.1.2	<i>Skupinske oblike sodelovanja s starši</i>	<i>6</i>
4.2	Obveščanje staršev	7
4.3	Vzgojni dogovori	7
4.4	Svet staršev.....	8
5	VZGOJNE DEJAVNOSTI IN UKREPI	9
5.1	Pogovor.....	10
5.2	Svetovanje in usmerjanje	10
5.3	Restitucija	11
5.4	Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole	11
5.5	Vrste vzgojnih ukrepov	12
6	URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA	13

1 VZGOJNI NAČRT

Z vzgojnim načrtom, ki temelji na 60. d členu Zakona o osnovni šoli (Ur. l. RS 81/06, 102/07, 107/10, 87/11), šola določi načine doseganja in uresničevanja ciljev in vrednot iz 2. člena tega zakona, ob upoštevanju potreb in interesov učencev ter posebnosti širšega okolja. Vzgojni načrt vsebuje vzgojne dejavnosti in oblike vzajemnega sodelovanja šole s starši ter njihovo vključevanje v uresničevanje vzgojnega načrta.

Oblikovan je na podlagi poslanstva in vizije naše šole, dosežen s sodelovanjem med strokovnimi delavci šole, učenci in njihovimi starši.

2 POSLANSTVO IN VIZIJA ŠOLE

2.1 Poslanstvo šole

Waldorfska šola Maribor deluje po modelu waldorfske pedagogike, ki je najhitreje rastoči neodvisni pedagoški model v svetu in ponuja **kakovostno celostno izobraževanje**, močno podprto z **umetnostjo** in drugimi **življenjskimi vsebinami**.

- Waldorfsko izobraževanje vzgaja in izobražuje otrokovo **glavo, srce in roke** in tako razvija njegove **individualne talente** in sposobnosti.
- Naši učenci skozi akademska vprašanja, zgodbe, umetnost, gibanje in naravo razvijajo tako svoje **intelektualne** kot tudi **ustvarjalne** zmožnosti.
- Učijo se **spoznavati same sebe**, znajo združiti drobne podatke in velike ideale, tako se lahko samozavestno lotevajo izzivov.
- Potovanje učencev Waldorfske šole Maribor je načrtovano k odločnosti in pogumu, tako da si postavljajo vprašanja, iščejo odgovore, **aktivno sodelujejo v učnem procesu in prevzemajo odgovornost za svoja dejanja**.
- Tako se pripravljajo na življenje **svobodnega posameznika**, ki pogumno in samozavestno stopa v svet izzivov in priložnosti.

2.2 Vizija šole

Naš cilj so razvite osebnosti svobodnega mišljenja, polne navdušenja, veselja do življenja, čuta zase, za soljudi in za razvoj sveta kot celote, samoiniciativne in odgovorne v ravnanju - osebnosti z močno voljo. Dosegamo ga predvsem z zgledom in starosti ter drugim okoliščinam primernim izborom vsebin, učnih ciljev in metod, ki ne razvijajo le intelekta, ampak skrbijo za skladen celosten razvoj otrok – za skladen razvoj glave, rok in srca.

Izkušnje pri delu si redno izmenjujemo in se dogovarjamo o novih ciljih, ki nam pomagajo uresničevati našo vizijo. Medsebojno sodelovanje in sodelovanje z okoljem sta cilja, ki bosta krepila vse socialne vidike. Spoštovanje in razumevanje svojega ter tujega dela so temelji socialnega organizma, ki ga predstavlja naša šola.

3 VREDNOTE IN NAČELA

Verjamemo, da se v vrednotah kažejo naši cilji, ki odsevajo naš osebnostni, socialni in duhovni razvoj, zato jih zavestno vključujemo v celoten proces delovanja šole, tako v poučevanje in vzgojo, kot tudi pri delu s starši in zunanjimi partnerji šole. Vrednote razumemo kot vodilo, ki določa individualne in skupne cilje, moralo in ravnanje posameznika in njegovo čustveno odzivnost.

Za harmonizacijo delovanja, bomo pri svojem delu še posebej pozorni na:

- medsebojno ***spoštovanje in zaupanje***, ki se kaže na sprejemanju drugačnih mnenj in pozitivnem ravnanju
- ***poštenost*** in resnicoljubnost, kar je predpogoj za dobre medsebojne odnose
- ***sočutje*** in empatijo, ki zajema tako skrb zase, kot za druge
- prizadevanje za ***skupno dobro***, za enakovredno obravnavo in pravično družbo
- ***svobodo***, kot temeljno pravico posameznika do lastnega mnenja, lastnega odločanja, ki se kaže v zavzemanju za pravice vseh ljudi
- razumevanje, da se ***pravice in dolžnosti*** medsebojno prepletajo
- ***prevzemanju odgovornosti*** za svoja dejanja

Verjamemo, da takšno delovanje na vsakodnevni področjih učence spodbuja k razvijanju socialne odgovornosti in ponotranjanju vrednot.

4 SODELOVANJE S STARŠI

Vsi delavci šole, učenci in starši razvijajo harmoničen odnos na vzgojnem področju delovanja. Vzajemno sodelujejo pri oblikovanju dela in življenja šole, pri oblikovanju vzgojnega koncepta šole ter pri svetovanju in usmerjanju.

Redno in kvalitetno sodelovanje s starši je predpogoj za kakovostno delo naše šole in dobro počutje otrok v njej. Starši kot primarni nosilci pravice in dolžnosti do vzgoje svojih otrok, dajejo šoli legitimnost vzgoje, katere okvirje in cilje so predhodno skupaj oblikovali in so z njimi seznanjeni.

4.1 Oblike sodelovanja s starši

Zraven že zgoraj naštetih, šola spodbuja še druge oblike in načine sodelovanja, saj učenci, starši in šola delujejo kot skupnost.

4.1.1 Individualne oblike sodelovanja s starši

- Individualne pogovorne ure z razrednikom ali drugim učiteljem
- Sprotno obveščanje staršev
- Obisk razrednika na domu

4.1.2 Skupinske oblike sodelovanja s starši

- Starševski večeri
- Skupni starševski večeri
- Skupne pogovorne ure
- Šola za starše
- Predavanja za starše
- Razredna srečanja
- Razredni izlet
- Šolski praznik

- Šolske prireditve
- Božični bazar
- Valeta
- Gledališke igre
- Predstavitve projektov
- Sprejem prvošolcev
- Delovne akcije

4.2 Obveščanje staršev

Šola je dolžna starše obveščati o vedenju njihovega otroka, vzgojnem napredku in vzgojni problematiki, starši pa so se dolžni aktivno vključevati v primeru reševanja vzgojne problematike.

Šola s starši sodeluje tudi na področju reševanja razvojnih in osebnih težav njihovih otrok.

Starše obveščamo o dogodkih, ki zadevajo njihovega otroka :

- ustno, po telefonu ali pisno
- oblike obveščanja so dogovorjene na starševskih večerih posameznih oddelčnih skupnost
- vedno po telefonu, če gre za **nujno obvestilo**, starše obvestimo o dogodkih, ki zadevajo **poškodbe, večjo materialno škodo ali resne kršitve šolskega reda** in posredno ali neposredno **zadevajo njihovega otroka**

4.3 Vzgojni dogovori

Kadar strokovni delavec ugotovi, da je o otrokovem vedenju ali težavah v šoli potreben poglobljen pogovor s starši, jih povabimo na razgovor. Na razgovor lahko povabimo tudi drugega strokovnega delavca šole. Namen takšnega razgovora je najti skupni način reševanja težav in nudenja pomoči, ki jo lahko nudi šola. Dogovorijo se tudi načini preverjanja vzgojnega ravnanja šole in staršev.

V primerih, ko šola ne more zagotoviti sodelovanja staršev ali oceni, da gre pri posameznih otrocih za zanemarjanje, bomo poiskali pomoč in tudi sodelovali v delu drugih institucij psihosocialne pomoči.

4.4 Svet staršev

Svet staršev sestavljajo predstavniki staršev iz vseh razredov. Vsak razred izvoli enega predstavnika in njegovega namestnika. Na sestanke Sveta staršev sta vabljeni oba, glasovalno pravico pa ima v primeru prisotnosti obeh le predstavnik. Mandat članov v svetu staršev traja 2 leti. Je posvetovalni organ šole, ki s svojim delovanjem v okviru svojih zmožnosti in pristojnosti sooblikuje življenje in delo šole, sodeluje pri njenem razvoju in uveljavljanju načel waldorfske pedagogike, na katerih se je šola razvila in preko katerega se organizirano uresničujejo interesi staršev učencev, vključenih v šolo. Pri izvrševanju svojih nalog je odgovoren staršem, ki jih predstavlja in zastopa.

Svet staršev je v mejah svojih pristojnosti, določenih s predpisi in pravili, pri svojih odločitvah neodvisen od drugih organov šole.

5 VZGOJNE DEJAVNOSTI IN UKREPI

Šola mora pedagoško delo in življenje v šoli organizirati tako, da se otroci počutijo dobro in varno, da jih okolje spodbuja k ustvarjalnosti, hkrati pa sprejemajo odgovornost za svoje vedenje in dejanja. Šola s svojim delovanjem spodbuja razvijanje čuta za osebno odgovornost učencev in njihovo lastno življenje, prav tako pa sledi spoštovanju omejitev, ki jih narekuje družbeno življenje v skupnosti. Šola načrtuje in izvaja vzgojne dejavnosti na ravni šole, na ravni posameznih razredov in ko je potrebno tudi na ravni posameznih učencev.

Razred deluje kot primarna socialna skupina v šoli, zato bomo še posebno pozornost namenili oblikovanju dobrih medosebnih odnosov, solidarnosti med vrstniki in skrbi zanje, spoštovanju in upoštevanju različnosti in konstruktivnemu reševanju problemov, ki zadevajo razred. Posebna skrb se nanaša tudi na učence, ki se težje vključujejo v skupino in so posledično lahko žrtve vrstniškega nasilja. Razredniki zato skrbno spremljajo razred in odnose med učenci in se morajo učinkovito odzivati na probleme razreda ali posameznikov znotraj njega, upoštevajoč razvojni nivo učencev, posebnosti posameznih učencev in konteksta dogajanja. Pri reševanju težjih problemov bo k sodelovanju povabil šolsko svetovalno službo in/ali vodstvo šole in starše.

Vzgojni ukrepi so oblikovani kot smernice delovanja v vzgojnem postopku, saj zaradi individualnosti posameznikov in razlik v njihovem odzivanju, ne podpiramo vnaprej predpisanih posledic za določene kršitve pravil. Vzgojne postopke razumemo kot proces, ki naj učencu pomaga preseči neprimerne vedenjske vzorce in ga nauči sprejemati odgovornost za svoja dejanja.

Pri implementaciji vzgojnih ukrepov smo pozorni na vedenje in ravnanje učencev in pri odzivanju upoštevamo okoliščine in motive za določeno vedenje.

Vedno spoštujemo osebnostno integriteto učenca in v svojem ravnanju poudarimo naklonjenost in pripravljenost za pomoč. Vzgojno delovanje ne sme biti osebna ali naključna odločitev učitelja za kaznovanje.

Pri izbiri vzgojnih postopkov moramo slediti postopnosti in sorazmernosti ukrepov.

Pri odločanju za vrsto, obliko in intenzivnost vzgojnega delovanja pri posameznem učencu upoštevamo težo prekrška in razvojne posebnosti učencev.

Pri vzgojnem delovanju uporabljamo besednjak vedenja in ravnanja ter šolskih pravil in dogovorov. Učencem jasno in njihovi starosti razumljivo sporočamo, zakaj določeno vedenje ni primerno in kakšne so posledice takšnega vedenja.

Vzgojno delovanje šole ne more biti učinkovito brez sodelovanja staršev, niti brez spoštovanja vzgojnih prizadevanj staršev. Zato šola pri vzgojnem delovanju ne vrednoti, niti ne izpostavlja družinskih posebnosti ali v vzgojnega stila staršev, ampak poskuša z njimi vzpostaviti partnerski odnos pri reševanju vzgojnih problemov učencev.

5.1 Pogovor

Pogovor je osnova vzgojnega delovanja. Pogovor uporabljajo vsi udeleženci vzgojno izobraževalnega procesa in so pri tem pozorni na udejanjanje vrednot. V primeru neupoštevanja vrednot, se uporabi pogovor kot osnovno metodo vzgojnega delovanja.

5.2 Svetovanje in usmerjanje

Svetovanje in usmerjanje je namenjeno učencem, posredno pa tudi njihovim staršem, pri reševanju njihovih problemov, ki so povezani z razvojem učenca, s šolskim delom, z odnosi med vrstniki in odraslimi in z razvijanjem samopodobe in prevzemanju odgovornosti.

Usmerjanje in svetovanje lahko poteka po dogovoru, v času šolskih obveznosti in izven pouka, v dogovoru s starši.

Učencem in staršem, ki potrebujejo usmeritve, svetujejo razredniki ali posamezni učitelji. V skladu s programskimi smernicami šole ta deluje tudi preventivno na področju svetovanja in usmerjanja, v sklopu šolske svetovalne službe.

Cilji svetovanja in usmerjanja so:

- oblikovanje lastnih ciljev in načinov uresničevanja,
- učinkovitejša organizacija šolskega in domačega dela,
- spremljanje dela in napredka,

- razmišljanja in vrednotenja svojega vedenja in ravnanja do drugih,
- prevzemanje odgovornost za svoje ravnanje,
- sprejemanje drugačnosti posameznika,
- nenasilno, konstruktivno reševanje problemov.

5.3 Restitucija

Restitucija je oblika vzgojnega ukrepanja, ki omogoča učencu, ki je s svojim ravnanjem povzročil materialno ali moralno škodo drugemu, skupini ali šoli, da to popravi. Učenec se v postopku restitucije sooči s posledicami svojega ravnanja, sprejme odgovornost za takšno ravnanje in poišče načine, s katerimi svojo napako popravi oziroma se z oškodovancem dogovori za načine poravnave. V nasprotju s kaznovanjem poudarja pozitivno reševanje problemov.

Povzročitelj škode se mora potruditi, da poišče rešitev, ki jo oškodovanec sprejme kot primerno nadomestilo povzročene škode. Restitucijo lahko predlagajo učenci, starši ali strokovni delavci.

Strokovni delavci spodbujajo, usmerjajo in spremljajo proces restitucije v sodelovanju s starši. O načinu spremljave učinkovitosti restitucije se dogovorijo vsi udeleženi v skladu z načelom individualizacije.

Razrednik glede na okoliščine seznani o izrečenem vzgojnem ukrepu oddelčno skupnost.

5.4 Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole

Tematsko usmerjene vzgojne dejavnosti šole bomo organizirali v okviru ur oddelčne skupnosti. Teme, ki jim bomo posvetili posebno pozornost so odnosi z vrstniki in socialne veščine, med vrstniško nasilje, nenasilno reševanje konfliktov, odvisnosti, odnosi med spoloma, nespoštovanja zasebnosti pri uporabi mobilnih telefonov in podobno.

Šola sicer nagovarja učence skozi pripovedno gradivo ves čas delovanja pedagoškega procesa oz. vzgojno usmerja učence na vseh področjih delovanja šole.

5.5 Vrste vzgojnih ukrepov

- **ustno opozorilo** učitelja ali drugega zaposlenega v šoli
- **pogovor o kršitvi** v razredu, individualno ali v jutranjem krogu
- **pogovor** z učencem pri **razredniku** ali po potrebi pri **ravnatelju**
- restitucija
- **opravičilo** prizadeti osebi
- opravljanje **koristnega dela** (pomoč v kuhinji, pomoč pri hišniških opravilih ipd.)
- določene **zadolžitve v razredu**
- **vodeno preživljanje odmorov** po navodilih učitelja ali drugega strokovnega delavca
- vsakodnevni ali tedenski **kontakti s starši** in poročanje o otrokovem vedenju v šoli
- pogostejši prihodi (npr. tedenski) staršev v šolo in **razgovor učenca, staršev in strokovnega delavca** o dogajanju in doživljanju v šoli
- **prepoved** vključevanja, zadrževanja ali uporabe določenih šolskih dejavnost in prostorov
- v primerih izvajanja pedagoškega procesa izven šole lahko šola za učence, ki z neupoštevanjem navodil lahko povzročijo ogrožanje svoje in varnosti drugih, poskrbi za nadomestni vzgojno izobraževalni proces v šoli
- kadar učenec s svojim vedenjem onemogoča izvajanje pouka in so bili opravljeni že vsi drugi vzgojni ukrepi za omilitev tega vedenja, lahko učitelj odredi učencu, da **zapusti pouk**. Učenec v času odstranitve pod nadzorom strokovnega delavca, ki ga določi ravnatelj ali opravlja šolsko dela ali pa se z njim pogovori o problemu in vedenju, zaradi katerega ni bil pri pouku. Učitelj, ki je učencu odredil zapustitev pouka mora še isti dan opraviti razgovor z njim in se dogovoriti o pravilih vedenja v prihodnje.
- **prepoved nadaljevanja bivanja** v šoli v naravi
- **vzgojni dogovor** učenca, staršev in šole o vedenju v šoli
- **individualni vzgojni načrt**, ki ga pripravi razrednik v sodelovanju s starši in učencem
- **vključevanje v izven šolske oblike pomoči** in sodelovanje s temi institucijami
- **predlog šole** ustreznim službam, da preverijo ustreznost šolanja na redni osnovni šoli

6 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE VZGOJNEGA NAČRTA

Vzgojni načrt je strokovni dokument šole, ki določa okvire in možnosti vzgojnega delovanja šole, zato bomo uresničevanju vzgojnega načrta sledili sproti na formalnih in tudi neformalnih srečanjih vseh udeležencev vzgojno izobraževalnega procesa.

Naša prizadevanja k sistematičnemu vodenju izboljšav bodo vključevala:

- pisna in ustna poročila,
- pogovore in analize na pedagoških konferencah učiteljskega zbora,
- neformalne in formalne pogovore med delavci šole,
- sestanke razrednih aktivov,
- starševske večere,
- skupne starševske večere,
- sestanke Sveta staršev,
- sestanke Sveta zavoda.

Andrej Ornik,

ravnatelj

